

Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Reus Dijous 7 de Juny de 1900

Núm. 3.584

Any XV

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en las principals llibreries d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mallofré, carrer Junquera, 6.
No s' retornan los originals encara que no s' publicuin.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. Ptas. 1
n provincies trimeses. 3'50
Extranjer y Ultramar. 7'
Anuncis, a preus convencionals.

Farmacia Serra

12 ANYS

de continuades curacions y d' una acceptació general, son las millors probas pera demostrar que

XAROP SERRA

es lo millor remey pera combatre per oronica y rebelde que sia tota classe de

La que paga més contribució de la provincia.

IMPORTANTÍSSIM als herniats (Trencats)

Lo que acredita a una casa de comers no son precisament las alabansas inusitadas ni 'l reclám de falsos remitits y certificats, medis molt empleats en las grans capitals; pero aquí, ahont tots nos coneixém, sols los fets ab sa incontrastable elocuencia assentan las reputacions; per aixó aquesta casa s' enorgulleix d' haver fet de cada comprador un parroquí y de cada parroquí un propagandista entusiasta.

Son molts los que han acudit a consultarme creguts d' estar herniats (trencats) y fet lo regoneixement s' han convenent de lo contrari.

La opinió dels senyors facultatius d' aquesta comarca respecte al meu establiment «La Creu Roja» y 'ls set anys de práctica en la casa Clausolles de Barcelona, son garantías que no olvida 'l públich.

Braguers de tota classe lo més práctic y modern pera la curació de las hernias

Especialitat en braguets de cauchuc pera la completa y prompta curació dels tendres infants.

Elastichs omoplátics pera evitar lo carregament d' espatllas.

Faixas hipogástricas pera corregir la dilatació y abultació del ventre.

JOSEPH PUJOL

cirurgiá especialista en lo tractament de las hernias.

ESTABLIMENT LA CREU ROJA PLASSA DE PRIM.-REUS

INSTITUT VACUNÓGENO SUÍS ♦ LAUSANNE

DIPOSIT EXCLUSIU A REUS

D. ANTON SERRA (farmacèutich)

Arrabal Santa Anna, 80

LINFA

Tubo pera 2 a 3 vacunas	Ptas. 1'25
Tubo pera 8 a 10 vacunas	1'50
Tubo pera 20 a 25 vacunas	3'00
Estutz ab 5 tubos pera 2 a 3 vacunas	4'00

PULPA

Placas pera 3 a 4 vacunas	Ptas. 1'50
Placas pera 6 a 8 vacunas	3'00
Pots pera 25 vacunas	8'00
Pots pera 50 vacunas	15'00

Traslado

Joan Magriñá, Metje Cirurgia ha traslatat son despatx al carrer de Sant Salvador núm. 1, cantonada al Arrabal alt de Jesús, entrusselo, ahont ofereix sos serveys professionals.

Horas de consulta de 12 a 2.

J. MERCADÉ REIG

Participa a sos clients, y al públich en general haver traslatat sa botiga de basté y articles de viatge al carrer de S. Joan, núm. 9.

Secció doctrinal

Ahir y avuy

Lo sentiment d' amor a la patria es innat en l' home. Desde que aquest veu la llum primera fins que son cos se doblega a la feixuga carga de la mort, l' acompanya en lo traqueteig de sa vida, ja que d' ell no pot separarse jamay, com jamay s' aparta la sombra del sol ni de l' ánima l' esperança.

Las casas de que s' compona la vila; la parroquia iglesia, aquella iglesia que s' obrí de bat a bat pera donarli l' abraçada de benvinguda a la religió; l' en-

layrat campanar que s' complegué en saludarlo en sa edad primera, que s' mostrará alegre en sas ditxas y que plorará a son darrer sospir; los carrers, teatre de sos jochs d' infantesa; l' horta dels encontorns, que l' distren en sos primers temps y l' fa filosofar més tart; tot lo que, en fi, constituheix sa terra propia, per l' especial carinyo que sempre ha de tenirli, se li graba poch a poch en son cor, com poch a poch apareix en la flor son color incomparable, símbol de la bellesa, y en l' esperit l' afany de la virtut, símbol de la gracia.

Tothom sent l' amor a la patria. Sols los fills dolents, que s' aconhortan en lo mal viure, que s' enllostan ab las passions més baixas y ab los més repugnants vicis, tenen endurit son cor y renegan del poble que 'ls vegé naixer. Res significa aixó, per lo mateix que l' parricida serà sempre dins de la llei un criminal y en la societat un monstre.

Si l' afecte envers la patria es sens dubte una necessitat y un consol, una obligació que no prescriu y un ideal permanent, la forma de manifestarlo es per cert ben diferenta, tantas quantas sigan las maneres de comunicarse y agermanarse. Hi ha qui li expresa son amor per medi dels fruys de sa preclara imaginació, ja escrivint en lo pentagrama l' armoniós lirisme de las cançons de la terra, ja espigant per los camps de la poesia per oferir un ramell de fragrant concepció robada a la serra y a la plana, al bosch y al riu, al aucell y al arbre, ja perpetuant en la pedra, la fusta y l' quadro las eternas bellessas de que está rublerta, mentres que altres li manifesten fruhintli los de son privilegiat cervell ó de son cor noble y generós.

Tots senten dins son sér tan gran afecte, mes la educació que reberen, sa particular manera d' esser, l' escola a que assistiren y las inclinacions morals que 'ls distingiren, havian d' imprimir carácter especial a sa exteriorisació, creant sas variadas formas.

Mes a mida que las necessitats se presentaren y 'ls cambis se soccehiren, també s' modificá la conducta dels que, sempre aymant a sa patria en primer terme, se vegeren obligats a amollirse a altres circumstancias y procediments.

Aixís passá ab lo catalanisme. Comensá per esser una aspiració gran, honrada y digna, dins del terreny del idealisme y ha acabat per presentar tots los caràcters d' un moviment passional, reflexiu y admirable. Lo que foren un jorn manifestacions d' un afecte sencer y sens més trascendencia que l' plaher del compliment de santa obligació, s' han convertit en protestas, sempre respectuosas, y en imperatius desitjos, que deuen esser atesos.

Ahir lo catalanisme s' concretava a moures en lo camp especulatiu y teóric: avuy ha entrat de plé en lo polítich y social, y arrastrat per forta corrent que, com potenta torrentada arrebassa quant troba a son pás. Mentres Catalunya pogué viure tranquila, reposada, sous mails de cap, veyent recompensats sos travalls y satisfetas sas honradas aspiracions, ab lo cor ample y ab l' esperit gojós, entoná himnes d' amor y benhauransa y sortiren de sos llavis cançons de tranquilítat y de pau. No aspirava a més: satisfeta de sa sort, ab l' afany de gosar las dolçuras de la terra agermanadas ab l' esfers de sa inteligencia y de sos brassos, quan la fatiga física la rendia, llavors reflexava son plaher, a la manera que l' pare petoneja a son fill al retornar a sa casa després de son treball diari.

Mes la opressió y l' despreci, la persecució y las passions dolentas, vingueren a torbar sa tranquilítat, y fuetjada y escarnida, no pogué menys que prepararse pera la defensa, deixant las senzillas armas de la poesia pera empunyar las potents de la política. No es que avuy hagi mmyat son amor per la pau, no; es que no pot fer altra cosa que defensar son dret, y ab éll, l' esperit d' aquesta terra, en que sols se coneix la germanor y l' bon afecte, y en la que jamay infiltrarán altres amors que no procedeixin de ideals nobles. Mil y mil contratemps y escarnis no podían donar altre producte, y posada a proba la paciència de nostra aymada Catalunya ha esperat fins al darrer moment, fins a convencers de que sas desdixas anavan pujant cada dia a mida que sos enemichs s' envalentonavan en la seva prudencia. Sols quant s' han volgut enterbolir sos clars procediments y s' han despreciat las manifestacions de sa próspera vida, oblidant son origen y ufana, per enquistarla en l' estret motllo d' un convencionalisme despreciable, ha despertat de son somni de ventura y ha alsat la veu en defensa de sos prestigis.

¿Alcansará la justicia que demana? Aquest es lo problema. Clar es que 'ls que s' oposan a sa manera d' esser y que no respectan sas costums y sos furs, farán quan pugan per ofegar sos crits y oprimirla més y més cada dia. Aixó es lo que marca sa conveniencia. Pero si 'ns fixém en l' esperit catalá, que no repara en medis ni entén en sacrificis quan de la defensa de sos ideals se tracta, no duptém en assegurar que l' unitat, l' ordre y la cohesió serán las características de son estors comú, y ab tals medis d' acció molt pot avansarse en lo camí empres.

Deu vulga que aixís succeheixi y que prompto puga Catalunya viurer altra volta tranquilla y sens quimeras, cantant las bellasas de la terra ab sa llengua xamosa y benehida.

J. LL.

Modo com las plantas assimilan per medi de las arrels las substancias fertilisants de la terra

(Continuació)

Als que han estremat las consecuencias de la teoria mineral, preconcisit la superioritat del adob mineral sobre l' orgánich, l' empirisme no 'ls ha dat may la rahò. En la pràctica la terra més fertil ha sigut aquella que, tenint més qualitats fisicas, ha estat durant anys, bosch; un cop arreballada y posada a conreu, quinas cullitas més espléndidas! Y a aqueixas terras, no 's conegué l' adob quimich mineral sino desde l' any 1841, en que Liebig publicá la seva famosa teoria; y abans d' aqueixa data, per ventura usant l' adob orgánich no s' obtenien bones cullitas? S' obtenen millors usant en la mateixa terra adobs minerals? No: la pràctica ensenya que l' ús continuat y exclusiu de l' adob mineral esterilisa la terra. En cosas d' agricultura s' ha de dir ab en Boussignault: «La opinió unànime dels pagesos sobre un mateix fet val molt més que la d' un sabi académich.

Es cert lo fet de que la major part de las terras contenen nitrogen en cantitats que varian de 4 a 8 mil kg. per hectaria; més d' aquí no 's pot deduhí la consecuencia de la inutilitat del adob nitrogenat. Avuy dia se sab que 'ls fosfats y la potassa no son pas menos abundants que 'l nitrogen en las terras, y, ab tot, la pràctica ensenya que en molts casos no son inútils los adobs potassichs y fosforichs. En 1844 MM. Lawes y Gilbert realisaren una serie d' experiencias que probavan d' un modo concluyent l' eficacia del adob nitrogenat; las den Boussignault (1) proban lo mateix; las de MM. Hellriegel y Willfar (2) condueixen a idénticas consecuencias.

M. Boussignault, per combatre la teoria mineral den Liebig, va fer cremar un famer de 500 kg. per adobar un tros de terra ab las cendras; al costat, un tros d' igual terra y dimensions va esser adobat ab 500 kg. de fems iguals ais cremats. Los dos trossos se sembraren de cibada; si fos veritat la teoria mineral havian de donar igual resultat los dos trossos de terra; més no fou així. Al adob ab fems, de cada gre... cotiren 14; del adobat ab las cendras, de cada un 4. En to de burla afegia Boussignault: «Enceném los famers que així transportarem miller las cendras al camp».

Es més, la pràctica dels jardineros y horticultors que, per dar ràpid desenrotllament a la vegetació, fan ús de grans cantitats de materia orgánica, y las experiencias de M. Deherain a Grignon, las de M. Peterman a Gemblaux, no deixen lloch a dubte de que la materia orgánica es absorbida directament per certas especies de vegetals.

Los partidaris de la teoria mineral, a fi d' explicar-se aqueix fenomen, atribuïan la eficacia de la materia orgánica al acit carbonich que d' ella 's desprén y era absorbit per las arrels; més los estpdis den Van Tiegem (3) y 'ls den Corenwinder y 'ls den Deherain demostren ben clar que las arrels absorbeixen oxigen ó acit carbonich, y no sols no l' absorbeixen sino que 'n desprenen. A fi de fer veurer ab més claretat aqueixos fets, publicuem a continuació un cuadro resum dels experiments den Peterman.

Cultiu de remolatxa sense materia orgánica:

Fulles.	270 grams
Arrels.	490 »
Sucre en lo such.	12 »
Sucre en l' arrel.	60 »

Cultiu de remolatxa ab materia orgánica:

Fulles.	2.580 kilogramas
Arrels.	1.145 »
Sucre en lo such.	10 grams
Sucre en l' arrel.	121 »

L' influencia de la materia orgánica aquí es evident.

J. AGUILERA.

(Continuació)

(1) *Annals de Física y Química* 3.ª serie, vol. 45, págs. 6, 314 y 225.
 (2) *Annals Agronómichs*, vol. 15, pág. 5.
 (3) *Van Tiegem Botánica*, pág. 218. Las arrels tenen una veritable respiració, absorbeixen l' oxigen disolt en l' aire del terrer y desasimilan acit carbonich, que queda disolt en l' humitat de la terra, servint alashoras per solubres los carbonats, convertintlos en bicarbonats; d' aquí la necessitat de remoure sovint la terra pera assegurar la circulació del ayre.

La guerra del Transvaal

Sembla que 's ven confirmant nostros judicis dels passats dias; no tot lo mont es óregano pera 'ls inglesos, y resulta que fins l' ocupació de Johannesburg, tan acordada d' antemá, y que 's considerava com un acte triomfal de las tropas británicas, provocà llyutas a las portas de la ciutat y encara en los mateixos carrers de la població, detalls que 'l general Roberts tingué molt bon cuydado de callarse al donar compte de sa entrada a Johannesburg, com se calla altres molts cosas, que de sapiguerse convencerian al mon de que encara hi ha guerra pera rato y de que la situació del exércit inglés no es tan despejada ni tan envejable com se suposa.

Donchs y l' entrada a Pretoria que está anunciada com cosa decidida é inmediata desde fa una setmana per l' insigne generalíssim?

S' espera a Londres rebre d' un moment al altre la noticia de sa ocupació, pero aqueix moment no arriba, y encara que se sap que 'ls boers han renunciat a defensar la ciutat, y que 'l president de la República ab tot lo govern l' han abandonat los inglesos, fins l' instant en que tanquem aquesta crónica, ni han entrat a Pretoria, ni se sap quan entrarán ni hi ha tampoch qui s' atreveixi a donar seguritats absolutas sobre la verdadera situació de Roberts, a qui se suposa lliurant combats empenyats y ab sas comunicacions talladas en diferents punts a retaguardia de sa línea.

Aquesta suposició, no obstant, no era capciosa, lo mateix general en quefe participa a son govern ab fetxa 2 que a consecuencia de trobarse interceptat lo telégrafo no había rebut fins aqueix dia un parte del coronel Sprugg del dia 29 de Maig, anunciandli que sas tropas havian sigut atacadas per los boers entre Kroonstad y Lindley; y com no pot proporcionar detalls d' aquest combat y anuncia pera mes tart l' envío de noticias sobre las baixas sufertas per dit coronel; y aquest ha permanescut cinch fetxas sens poguerse comunicar ab lord Roberts, trobantse situat sobre la línea general férrea y telegráfica, no hi ha més remey que suposar com cosa certíssima que 'ls boers han fet una de las sevas en las inmediacions de Kroonstad, que 'l coronel Sprug ha degut sofrir un descalabre, y que la línea de comunicacions del general Roberts está completament a merced dels republicans en l' estat d' Orange.

Per altres noticias que en aqueixos dos últims dias s' han rebut de la Ciutat del Cap. (procedenciá que demostra que lord Roberts no tenia comunicació ab lo Govern de Londres), sembla confirmarse també lo descalabre del coronel Sprugg, donchs lo general Rundle ha manifestat que tingué que maniobrar sobre Lindley pera socorre a un destacament ó columna inglesa que estava bloquejada, objectiu que assegura haver lograt encara que sens donar detalls de cap género, altre columna devia ser la de Sprugg, que per lo vist ha estat casi copada per los boers.

Mentres aixó ocurría entre Senekal, Lindley y Kroonstad, després de haver tingut Rundle mes de 250 baixas en lo primer de dits punts, lo general Colville tenia que sostenir forts combats y perdre també molta gent pera pogner arribar a Heilbron.

Es a dir, que tots aqueixos punts que foren de pas obligat pera las forsas de Roberts en son avans sobre 'l Vaal, están en aqueixos moments ocupats per los boers, quins a sa ven han conseguit d' aquest modo situarse, ab ánim de no estarse ociosos, a retaguardia del generalíssim.

¿Que farà Roberts al aperoibirse del imminent perill en que 's troba sa línea de comunicacions? Si 's convens de que las forsas de Rundle, Colville y Brabant, no son suficientes pera netejar d' enemichs lo territori Nordoest del Estat de Orange, tindrà que enviar altre divisió pera reforzar aquellas, y encara que potser que no basti; pero en cambi se quedarà completament exhaust de tropas pera sostindres en sas actuals posiciones, y sobre tot tindrà que renunciar a ulteriors operacions sobre la nova línea defensiva dels boers al Nordoest de Pretoria.

Vegin los que juljaban ja poch menos que decidida la campanya per lo fácil avans de Roberts, com teniam rahò al sospitar que la retirada dels boers obedia a propòsits preconcebuts y a plans hen determinats pera donar a la guerra major duració y empitjorar las condiciones tácticas y estratégicas dels inglesos.

Pero com aquesta sospita ha de rebre la sanció de fets mes terminants y decisius, devém per avny limitar nostros comentaris a cridar l' atenció de tots sobre las particularitats que deixém anunciadas y que ja son bastants pera que la opinió impresionable se detingui en sos cálculs definitius sobre la inmediata terminació de la guerra ab la mal suposada sumisió dels boers.

CRÓNICA

Observacions Meteorológicas del dia 6 de Juny de 1900 FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

Horas d'observació	Barómetro aneroide	Grau d'humiditat	Pluja en 24 horas	Aigua evap. en 24 h.	Estat del cel	Observ. particular.
9 m.	755	74		3'9	Ras	
3 t.	755	70				

Horas d'observació	TEMPERATURAS			VENTS	NUVOLS	
	Máxima	Minim.	Ter. tp.	direcci.	classe	can.
9 m.	Sol. 34	11	15	O.	Cumul.	0'4
3 t.	Sombra 23		19	O.		0'4

Ahir circulá l' rumor d' haver sigut nombrat Alcalde d' aquesta ciutat D. Francesch de P. Muñoz y Bly.

No creyém que careixi de fonament la noticia divulgada, pero apesar de nostras indagacions no la hem pogut comprobar.

En la nit del 10 del corrent tindrà lloch la celebració d' un ball amenisat per una reputada banda en la societat «El Brinco».

La festa que comensará a les 10, promet veures molt lluhida dat lo bon humor dels joves d' aquella simpática societat.

Per no haverse reunit sufficient número de senyors regidors no pogué celebrar ahir tarde nostre Excelentíssim Ajuntament la sessió de primera convocatoria corresponent a la present setmana.

Ahir nit oridava l' atenció de quantes personas passavan per lo carrer del Osset una magnífica librería-escritori que, per encàrrech d' un acaudalat comerciant d' aquesta plassa, acaba de ser construïda en los tallers de fusteria y ebanisteria que D. Joan Fusté posseheix en dit carrer.

Es una obra d' art en la qual s' hi agermanan la solidés, elegancia y serietat, honrant altsment a dit industrial.

Comunican de Tarragona que ahir a las sis del mati se trobá penjat en un arbre del pati del cuartel del regiment d' infanteria de Luchana, lo soldat Jacinto Aldover, de la sona de Valencia.

Havía ingressat a files lo diumenge últim. Faltá a la llista al tocarse la retreta y 's penjá ab sa faixa.

Segons rumors, alguns atribueixen tan fatal determinació a tenir perturbadas lo suicida sas facultats mentals.

Lo recaudat en lo dia d' ahir en l' Administració de Consums per diferents especies puja la cantitat de pessetas 1180'81.

L' actual estat atmosféric perjudica als colliters de blat, segons diuen los pagesos, beneficiant en cambi als que cultivan arbres froyers, y als hortelans.

També favoreix als olivers.

Las Alcaldías de Altea, Blancafort, Bonastre, Llorens, Reas, Capcanes, Vendrell, Marsá, Mora la Nova, Mora d' Ebro, La Riba, Valls, Tortosa, Alcover, Roquetas, Nalles, Santa Perpétua, Ametlla y Bellvey annocian tenir de manifest al públich l' apén-dice al amillarament.

Las de Blancafort y Llorens lo pressupost adicional.

Y la de Llorens ademés los comptes municipals de 1892-93 al 98-99.

Lo senyor Governador anuncia haver disposat la cancelació del expedient de la mina de ferro «Elvira», del terme municipal de Albiol, declarant franch y registable lo terreno.

La «Gaceta» de 31 de Maig inserta una disposició que convé coneixin nostros lectors.

En ella 's determina, de conformitat ab lo informat per la Direcció general de lo Contenciós del Estat, que 's consideran deduhibles, al efecte de liquidar l' impost sobre utilitats, las sumas que destinan al pago d' amortisació é interessos de las obligaciones hipotecarias las Societats que explotan concessions que de guin revestir al Estat.

Los considerants son importants, y d' ells se desprén, com tessia general, que una mateixa suma no deu tributar duas vegadas per lo mateix concepte, que es lo que reclaman altres Societats no compresas de plé en aquesta aclaració.

Diuen de Valls que la primera fira del any celebrada lo diumenge y dilluns ha estat molt poch concorreguda de forasters, a conseqüència dels molts que fers que en la present época tenen los pagesos en lo camp, s'oudint solzament alguns dels pobles comarcons para adquirir forcons, para la proxima trilla de cereals y compra de porchs petits para reoriar.

En varias societats y centres de recreo se donaren lluhits balls, com també los hi hagué en dos espayosos envelats que a tal objecte s' aixecaren en la grandiosa plassa dels Cuartels, rivalisant en competència les dos orquestas d' aquella ciutat «La Familiar» y «La Lira Vallense».

En lo teatre Principal ha donat extraordinarias funcions la célebre companyia dels excéntrichs germans Casnell.

Se diu que en breu acabarà en lo desempenyo de son órrech lo comandant de Marina de la provincia D. Guillém de Peredes.

A contar desde 'l dia 3 del vinent Juliol, s' establirà un servey de trens combinats entre Barcelona y Bilbao, tres dias a la setmana, los dimars, dijous y dissabtes, a fi d' escursar lo viatge, en lo que actualment s' hi passen dos dias.

Los viatjers que utilisin aquest servey, sortiran de Barcelona en l' exprés de M. Z. A. a las set de la nit para arribar a Casetas a las 2'57 de la matinata; d' aquest punt sortiran a las 5'15 del matí y arribaran a Bilbao a las 2'15 de la tarde.

S' emplearan, per consegüent, 19 horas y alguns minuts en lo trajecte, qu' encara fora més curt si pogués evitarse la sa estancia de dos horas y pico en las Casetas.

De Bilbao sortirà 'l viatjer a las 2'30 de la tarde para arribar a Casetas a las 12'42 de la matinata. La estada a aquest punt d' enllás será més curt, 35 minuts, puig se sortirà d' allí a la 1'17 de la matinata en l' exprés procedent de Madrid, que arriba a Barcelona a las 9'21 del matí. La duració del viatge será poca diferencia la mateixa.

Hem rebut lo quadern de Juny del «Resumen de Agricultura» que conté los següents articles: «Conferencias prácticas en San Sadorní de Noya», «El estiércol de cuadra», «Congreso agrícola de Lérida», «Congreso agrícola de Murcia», «Aplicación de la electricidad a la agricultura», «Cribas», «Cultivo de la alfalfa», «La estadística de la producción de trigo en España», «Fomento de las industrias forestales». Hi ha ademés en aquest número grans seccions de «Bibliografías», «Crónica agrícola» y «Revista comercial».

Aquesta important revista s' publica a Barcelona desde fa molts anys y sa Redacció formada en sa major part propietaris agricultors que viuen en sas fincas, contesta gratuítament las consultas agrícolas que li fan los suscriptors. Se suscriu a Barcelona, Pino 5.

A Laos, territori comprés dintre de las possessions francesas a Indo-Xina, existeix una particularitat, probablement única en son género y que ha sigut senyalada pel doctor Lefèvre, metje que presta sos serveys professionals en dita colonia. Consisteix dita particularitat en que en dit punt hi ha un poble habitat tantsols per ser humans desprovehits de rahó.

La població a que 'na referim es la única que existeix en la esmentada localitat; consta de 300 casas, s' anomena Ban-Keune y está situada a la vora del riu Namngume.

En lo territori de Laos los cassos de bojeria sovintejan tant que 'l viatjer se troba en son camí ab homes y dones atacats de la terrible malaltia.

En la major part dels cassos s' observa que la bojeria consisteix en creure 'ls bojos que duhen dintre del ventre un búfalo.

Baix la influencia de tan extranya convicció, lo boig—lo pipop, com se diu en lo dialecte del país— comet tots mena d' extravagancies y fins d' atropells, lo qual determina que sos vehins, que son los que resultan perjudicats, tracten de ellunyarlo del seu costat com més aviat millor.

Arribat aquest cas se li relega al poble de Ban-Keune, pero assegurantse avans de que 'l suposat boig ho es verdaderament, ó en altres termes, de que es un pipop a tot serho.

Para aixó 'ls ténichs recorren a un procediment que records l' antich judici per medi de l' aygua freda, a que en cassos determinats se sometia a las d' nas sospitosas de bruixeria.

Se lliga al malalt de pens y mans, y sense més requiloris se 'l tira a l' aygua.

Si neda, aquest fet indica que no s' tracta d' un boig; si per lo contrari, y com es molt natural, se 'n

va a fons, se declara ipso facto son desterro a Ban-Keune, 'l poble dels bojos.

Clar está que en tant que la proba s' efectúa hi ha personas que veillan per la vida del malalt; porque si aixís no oocregués, lo número dels pipops auténtichs se veuria aviat reduhit a zero.

nteressa molt

seber que en la ciutat de Barcelona y Carrer de la Diputació, núm. 435, sucursal de A. SALVATI COSTANZI s' obran verdaders miracles en los malalts de mals venéreos en general y especialment sifilitichs encarque sigui la dolencia hereditaria.

Para més detalls llegeixis en 4.ª página **Miraculosos confits ó Inyecció anti-venéreos y Roob anti-sifilitich COSTANZI.**

Seccló religiosa

Sant d' avuy.—Sant Robert.
CULTS RELIGIOSOS
Parroquia de Sant Francesch

Segueix a las 7 de la tarde la novena del gloriós S. Antoni de Padua predicant tots los dias lo Reverent P. Andreu Bolart, definidor de la religió franciscans, acabantse ab lo cant dels goigs.

Segueix tots los dias a las 6 del matí lo mes del S. Cort de Jesús durant la Missa.

Sant de demá.—Sant Medart.

Anuncis particulars

Banda "LA PALMA"

Aquesta Banda s' ofereix al públich en general para tota classe de serveys concernents a la mateixa.—Preus económichs.

Para detalls y contracta a la conserjeria de la mateixa Societat, Galanes, 8.

COLEGI DE 1.ª Y 2.ª ENSENYANSA

NTRA. SRA. DE MISERICORDIA

DIRIGIT PER D. Joseph Maria Domingo

Llicenciat en Ciencias

Reus.—Arrabal alt de Jesús, 44.—Reus.

Lo dia primer de Juny donará principi un curs preparatori para l' examen d' ingrés indispensable als que desitjin cursar lo Batxillerat.

Durant l' istiu continuaran ebertas las classes de Párvuls, Elemental Superior y las especials para Senyoretas de 5 a 9 y de 12 a 1.

Lo dia 15 del proxím Setembre s' obrirá la matrícula para las classes de 2.ª ensenyansa, comers, dibuix, pintura, gimnasia, solfeig y música vocal é instrumental; totas a cárrech de reputats Professors.

Existeix també en lo Colegi la Sucursal del Seminari de Tarragona.

Director espiritual lo Rvnt. D. Pau Cesari.

Professor de Religió lo Rvnt. D. Joan Rius.

Los resultats en la ensenyansa son positius, la educació cristiana y 'l tracte ab los pensionistas es de familia, procurantlosi una alimentació abundant y nutritiva.

S' admeten pensionistas, mitj-pensionistas y externs.

Reus 27 de Maig de 1900.

LLIBRES

Poesias, de D. Eugeni Mata y Mirones.—Una pesseta, 'l tomo.

Rosari del cor, poesias de D. Francisco Gras y Elias.—Dues pessetas, lo tomo.

Se venen en la Imprempta d' aquest diari.

Interessant als viticultors

CARTILLA RÚSTICA

PERA US DEL CULTIVADOR

DE LA

VINYA AMERICANA

PUBLICADA

Per la Redacció de «El Labriego»

Vista la bona acullida que ha meregut la primera edició d' aquesta CARTILLA RÚSTICA impresa en idioma catalá, tota vegada que s' vegé agotada en un breu

PASTILLAS # FONT

Cloro-Boro-Sodicas a la Cocalna y al Mentol

Son lo millor remey en las laringitis caterrals en general, amigdalitis y faringo-laringitis, tant exudativa com ulcerosa y granulosa; tos faríngea, ronquera, afonia y en general en las inflamacions de la gola, etc.

Dipósit general. Farmacia de A. SERRA.—REUS.

De venta en todas las bonas farmacias y principales droguerías.

espay de temps, la Redacció de «El Labriego» cregué convenient procedir a sa reimpressió al castellá, degudament aumentada.

Dita CARTILLA la forma un volúmen en 8.ª major de 140 páginas y s' von al preu de 3 rals l' exemplar en aquesta impremta.

MODISTA DE SOMBREROS

S' ofereix a domicili para tota classe d' arreglos y confecció dels mateixos.—Arrabal de Santa Anna, número 26, pis tercer.

Telégramas

Madrid 6.

Segueixen los treballs d' organizació referents a la Unió Nacional. Para aquesta nit hi ha convocats los vehins de vários barris.

—De Granada diuen que desperta interés é indignació la vista del procés del capellá parrioida.

—A Tanger s' han rebut noticias de Marrekeh, segons las quals la embaixada espanyola fou objecte de grans distincions.

S' efegeix que existeixen impresions favorables sobre la missió de la embaixada referida.

—Sembla que en lo consell se tractará del nomenbrament de governador civil de Madrid a favor del marqués de Portago.

—«El Imparcial» segueix cantant las elebansas del empréstit y avuy se li oocurreix un argument pelegrí. Para presentar com patriótic 'l empréstit (que té la mostra de tot lo contrari) diu que no ha de extranyar que 'ls capitalistas portin son diner al paper del Estat, puig que las industrias están acaparadas per los extrangers.

Bonica manera para que 'ls espanyols puguin ferse ab ellas: portant son diner al empréstit y retirantse de la industria.

—Las conferencias menudeijan. Lo general Martinez Campos ha estat llarch rato enrahonant ab lo ministro d' Hisenda, y després aquest ha fet lo mateix ab Silvela y Dato. No hi ha que dir que s' ignora de lo que han tractat, encarque pot assegurarse que no ha sigut res que sigui d' interés pel país, sino que tot se refereix a conveniencias políticas.

Tant treball, tantas anadas y vingudes, sols tenen un objecte. Buscar un medi per lo qual nostres ministres no tinguin que deixar la menjadora. Pero aixó ho consideran difícil los que entenen d' aquestas cosas.

«El Liberal» afirma que 'l número de recibos no cobrats solzament en lo districte de Bonavista de Madrid ascendeix é mil... (Interrupció.) Se recullen datos dels demés districtes en lo mateix... (Nova interrupció.) Crech prudent no dals.

Paris 6.

Los tres delegats boers, senyors Fischer, Woolmans y Wessels, segons telegrafian de Xicago, s' enteraren al arribar allí de la rendició de Pretoria.

Lo senyor Fischer digné a las personas que 'l rodejaven que no importa la pèrdua de la capital; donchs la guerra continuarà en las montanyas a tot tranzi.

També lo senyor Wessels afirmá anteriorment en una entrevista que 'ls boers están preparats a la guerra de guerrilles, y que formant partidas irregulars lluytarán sens descans com los filipins.

—A Londres ha publicat lo ministeri de la Guerra un parte oficial del general Roberts fent saber que caygué en poder dels boers que operan a Orange un batalló de tiradors irlandesos, forté de 850 homes.

La sorpresa s' efectúa prop de Lindley. Lord Methuen acudí ab forsas importants y derrotá al enemich, pero no pogué rescatar als presoners.

—Telegrafian de Londres que en lo War Office s' han rebut despais confirmant la ocupació de Pretoria per las tropas británicas.

En la capital d' Inglaterra l' entusiasme es indescriptible.

Imp. C. Ferrando, Plassa de la Constitució, 7.

Secoló comercial

MOVIMENT DEL PORT DE TARRAGONA

Entradas del dia 5
De Génova, en 2 dies, y, iteliá «Uniones», de 229 ts., ab booyas buyts y auro, consignat a D. Enrich Terré.

Despatxadas
Pera Torredembarra, l. «Isabel», en lestre.
Pera Torredembarra, l. «Enrique», en lestre.

Bolsí de Reus

CARRER MONTEROLS, NÚMERO 27

Table with market data for Reus, including interior, colonial, and exterior prices for various goods like sugar and flour.

GIROS
París 25'10 Londres 31'08
Se roben órdras para operacions de Bolsa. Compra y venta al oontat de tota classe de valors cotissables de Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas de tots los paissos.

J. Marsans Rof

Representant en Reus: JOAQUIM SOCIATS
CARRER SANTA AGNA, 26.
Cotissació a Barcelona a las 4 de la tarde d'ahir.
Interior 71'37 Aduanas 55'20
Amortizable 5 0/0 89'50 Norts 80'15
Colonials 116'75 Alicants 21'40
Cubas 1888 83'75 Orenses 94'25
Cubas 1890. Obs. 6 0/0 Fransa 51'
Filipinas 88' Id. 3 0/0 51'
Exterior París 72'85 Id. 3 0/0

Cambis corrents

en lo dia d'ahir donats per la Junta Sindical del Colegi de Corredors de Comers de la plassa de Reus.
CAMBIS EXTRANJERS
Ops. Diner. Paper.

Table with exchange rates for London, Paris, and Hamburg, including sight and term rates.

VALORS LOCALS

Table with local values including Gas Reusense, Industrial Farinera, and other regional products.

MIRACULOSOS CONFITS COSTANZI

O INJECCIÓ ANTIVENÉREOS Y ROOB ANTISIFILITICH

Ne pochis envejosos sufriexen grandement per lo favor cada dia mes creixent que mereixen del públich de totas nacions los Reys Costanzi, que han curat milis de malalts de venereo y sífilis encare sent sos mals crónichs de més de 20 anys.
Dits medicaments son d'efecte tan maravellós para ls estreñiments úretrals, que en 20 ó 30 dias están totalment curats, evitant ademés las perillusas candelillas. En dos ó tres dias será radicalment curada la purgació recent y en cincho sis dias la crónica y gota militar. Inmillorable para las úlceras y flujis blanchs de las donas, arenillas y catarros de la vejiga, escosores uretrales, calculs, retencions d'orina y demés infeccions genito urinarias y especialment la sífilis encarque sia hereditaria. Pera la curació de la sífilis, lo Roob ha donat probas patents d'una superioritat incontestable sobre tots los antisifilitichs fins ara coneguts, perquè es l'únic que no conté loduro de Potasio ni cap sustancia Mercurial. Per lo contrari, la missió del Roob estriba precisament en contrariestar los efectos de tals sustancias, tan desastrosos para la salut, ja que com es sabut causan malalties no molt fácils de curar. Lo Roob te ademés la ventatja de poderse usar ab profit en cualsevol mes del any. Als incredols se ls hi admet lo pago una vegada curats, previ lo tracte especial y exclusiu ab l'inventor. Carrer Diputació, 435, Barcelona.
Preu de la Injecció Costanzi, pessetas 4. Preu dels Confits antivenereos para quins no vulguin usar injeccions, pesseta 5. Roob antisifilitich, lo Frasco, pessetas 4. Pera provincias afegir pessetas l'60. Dits medicaments están de venta en todas las Farmacias a Reus en la Farmacia de D. Anton Serra, Arrabal de Santa Anna, 80, en la del Dr. Carpa y en la Drogueria de D. Francisco Freixa Plassa de Prim, 1.

Servey dels trens de viatjers

Table with train schedules for routes: De Mora a Reus, De Reus a Mora, De Reus a Barcelona, and De Barcelona a Reus. Includes departure and arrival times for various train classes.

Societat general de transports maritims a vapor de Marsella

Serveys del mes de Juny de 1900
Linea directa para Rio de la Plata
Sortiran de Barcelona directament para Montevideo y Buenos-Aires los magnífichs y ràpids vapors francesos
lo dia 11 de Juny lo vapor «Espagne»
lo dia 21 de Juny lo vapor «France»
LINEA PERA L BRASIL Y RIO DE LA PLATA
Sortirà de Barcelona lo dia 10 de Juny para Dakar, Rio Janeiro y Santos lo grandió y acreditat vapor francés

Consignataris a Barcelona, RIPOL y C., Plassa de Palacio.—Barcelona.

LLET PURA DE VACA

VACAS SUÏSSAS

Hort de Pau Abelló

Se ven al carrer primer del Roser núm. 4.

ALTAS BAIXAS

per la contribució
Se'n venen en la Imprempta d'aquest diari.

OJO AGRICULTORS OJO

Si volen conservar vostra Vinya, Olivera, Taronjer Llimoner y arbres fruyters, proben lo polvo SUBLIMIOR que á donat molt bons resultats a Fransa, segons marca registrada que posseheix son inventor y fabriquant, Mr. Claria de Toulouse, contra las malalties Mildiu, Blach Rot, Oidium, Codrills, Antraenoss, Ayrels, Pulgons diversos Alties, Lliquens y Mosgos, sense necessitat de sofre ni sulfat.
Dirigirse a son representant en aquesta D. MATIAS ESTEVE, (klosco), passelg Mata.